Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2024/2842

14.11.2024

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2024/2842 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 23ης Οκτωβρίου 2024

για την επέκταση της οδηγίας (ΕΕ) 2024/2841 στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο β),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ([1]),

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ([2]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Προκειμένου να ενισχυθεί η άσκηση των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας των ατόμων με αναπηρία και να επεκταθούν οι δυνατότητες που έχουν τα άτομα με αναπηρία να ταξιδεύουν σε ή να επισκέπτονται άλλο κράτος μέλος για βραχεία διαμονή, η οδηγία (ΕΕ) 2024/2841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]) θεσπίζει το πλαίσιο κοινών κανόνων και όρων, συμπεριλαμβανομένου ενός κοινού τυποποιημένου και προσβάσιμου μορφότυπου, για ευρωπαϊκή κάρτα αναπηρίας ως απόδειξη αναγνωρισμένου καθεστώτος αναπηρίας ή δικαιώματος σε ειδικές υπηρεσίες λόγω αναπηρίας για την πρόσβαση, υπό ισότιμους όρους και προϋποθέσεις, σε τυχόν ειδικούς όρους ή προνομιακή μεταχείριση που προσφέρουν δημόσιες αρχές ή ιδιωτικοί φορείς σε ευρύ φάσμα υπηρεσιών, δραστηριοτήτων ή διευκολύνσεων, μεταξύ άλλων όταν δεν παρέχονται έναντι αμοιβής, και για ευρωπαϊκή κάρτα στάθμευσης για άτομα με αναπηρία, ως απόδειξη του αναγνωρισμένου δικαιώματός τους σε όρους και υλικοτεχνικές διευκολύνσεις στάθμευσης που προορίζονται ειδικά για άτομα με αναπηρία σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος κατοικίας τους.

(2) Το άρθρο 79 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι η δράση της Ένωσης αποσκοπεί στη διασφάλιση, μεταξύ άλλων, της δίκαιης μεταχείρισης των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στα κράτη μέλη. Σε αυτή τη βάση, θα πρέπει να θεσπιστεί ένα σύνολο κανόνων που θα προσδιορίζουν τα δικαιώματα για τα οποία εξασφαλίζεται ίση μεταχείριση μεταξύ των δικαιούχων της οδηγίας (ΕΕ) 2024/2841 και των εν λόγω υπηκόων τρίτων χωρών.

(3) Σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ, οι ανιθαγενείς εξομοιώνονται με τους υπηκόους των τρίτων χωρών για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

(4) Προκειμένου να ενισχυθεί ο σεβασμός της ίσης μεταχείρισης, της συμπερίληψης και της απαγόρευσης των διακρίσεων, μεταξύ άλλων ως προς τις συναφείς υποχρεώσεις δυνάμει του διεθνούς δικαίου, έναντι των ατόμων με αναπηρία τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε ένα κράτος μέλος και δεν είναι δικαιούχοι της οδηγίας (ΕΕ) 2024/2841, και για να διασφαλιστεί η αναγνώριση του καθεστώτος αναπηρίας τους ή του δικαιώματός τους σε ειδικές υπηρεσίες λόγω αναπηρίας οπουδήποτε στην Ένωση, και ως εκ τούτου διασφαλίζοντας επίσης την αποτελεσματική και πλήρη συμμετοχή και συμπερίληψη στην κοινωνία των εν λόγω ατόμων σε ισότιμη βάση με τους πολίτες της Ένωσης, είναι αναγκαίο να εφαρμόζονται οι κανόνες, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2024/2841 στα άτομα με αναπηρία που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών νομίμως διαμένοντες σε κράτος μέλος και των οποίων το καθεστώς αναπηρίας ή το δικαίωμα σε ειδικές υπηρεσίες λόγω αναπηρίας έχει αναγνωριστεί από το εν λόγω κράτος μέλος, καθώς και, κατά περίπτωση, στα πρόσωπα που συνοδεύουν ή βοηθούν τα εν λόγω άτομα, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών βοηθών τους, ή στα ζώα συνοδείας. Για παράδειγμα, οι υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου ([4]) ή δικαιούχοι διεθνούς προστασίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ)

([1]) ΕΕ C, C/2024/1981, 18.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1981/oj.
([2]) Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Απριλίου 2024 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 14ης Οκτωβρίου 2024.
([3]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/2841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2024, για τη θέσπιση της ευρωπαϊκής κάρτας αναπηρίας και της ευρωπαϊκής κάρτας στάθμευσης για άτομα με αναπηρία (ΕΕ L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj).
([4]) Οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων (ΕΕ L 212 της 7.8.2001, σ. 12).

2024/1347 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]) θα πρέπει να καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, υπό την προϋπόθεση ότι διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος και ότι το καθεστώς αναπηρίας τους ή το δικαίωμά τους σε ειδικές υπηρεσίες λόγω αναπηρίας έχει αναγνωριστεί από το εν λόγω κράτος μέλος.

(5) Όλες οι διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2024/2841 θα πρέπει, δυνάμει της παρούσας οδηγίας, να εφαρμόζονται κατ' αναλογία στους υπηκόους τρίτων χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

(6) Ειδικότερα, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τους εφαρμοστέους ενωσιακούς κανόνες που διέπουν την κινητικότητα, σε ολόκληρη την Ένωση, των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος· διασφαλίζοντας την αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος αναπηρίας τους ή του δικαιώματός τους σε ειδικές υπηρεσίες λόγω αναπηρίας σε όλα τα κράτη μέλη, η παρούσα οδηγία θα μπορούσε, ωστόσο, να διευκολύνει την άσκηση του δικαιώματος των εν λόγω προσώπων να κυκλοφορούν ή να ταξιδεύουν σε ολόκληρη την Ένωση, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ήδη τέτοιο δικαίωμα κινητικότητας. Όταν οι εν λόγω υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι ευρωπαϊκής κάρτας αναπηρίας ή ευρωπαϊκής κάρτας στάθμευσης για άτομα με αναπηρία κυκλοφορούν ή ταξιδεύουν νόμιμα σε ολόκληρη την Ένωση, θα επωφελούνται από τα δικαιώματα αμοιβαίας αναγνώρισης βάσει της παρούσας οδηγίας.

(7) Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίσουν ότι οι κανόνες που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2024/2841 η οποία διέπει την ευρωπαϊκή κάρτα αναπηρίας και την ευρωπαϊκή κάρτα στάθμευσης για άτομα με αναπηρία ως απόδειξη, αντίστοιχα, αναγνωρισμένου καθεστώτος αναπηρίας ή δικαιώματος σε ειδικές υπηρεσίες λόγω αναπηρίας, και αναγνωρισμένου δικαιώματος σε όρους και διευκολύνσεις στάθμευσης που προορίζονται ειδικά για άτομα με αναπηρία, που παρέχουν πρόσβαση, υπό ισότιμους όρους και προϋποθέσεις, σε τυχόν ειδικούς όρους ή προνομιακή μεταχείριση όσον αφορά υπηρεσίες, δραστηριότητες ή διευκολύνσεις, μεταξύ άλλων όταν δεν παρέχονται έναντι αμοιβής, και σε όρους και υλικοτεχνικές διευκολύνσεις στάθμευσης που προορίζονται ειδικά για άτομα με αναπηρία καθώς και, κατά περίπτωση, στα πρόσωπα που συνοδεύουν ή βοηθούν τα εν λόγω άτομα, συμπεριλαμβανομένων προσωπικών βοηθών, ανεξαρτήτως της εθνικότητάς τους, ή στα ζώα συνοδείας, εφαρμόζονται εξίσου σε υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος. Η παροχή στους εν λόγω υπηκόους τρίτων χωρών δικαιωμάτων πρόσβασης σε ειδικούς όρους ή προνομιακή μεταχείριση ή σε όρους και υλικοτεχνικές διευκολύνσεις στάθμευσης που προορίζονται ειδικά για άτομα με αναπηρία κατά τον ίδιο τρόπο με τα προβλεπόμενα για τους δικαιούχους της οδηγίας (ΕΕ) 2024/2841 δεν θίγει τους κανόνες περί εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφος των κρατών μελών.

(8) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να παρέχουν πληροφορίες σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2024/2841 στους υπηκόους τρίτων χωρών με αναπηρία που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία σε γλώσσα την οποία κατανοούν ή την οποία ευλόγως αναμένεται να κατανοήσουν.

(9) Οι υπήκοοι τρίτων χωρών με αναπηρία διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο να υποστούν πολλαπλές διακρίσεις. Επιπλέον, η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία αναφέρει ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και προβλέπει τη λήψη μέτρων από τα συμβαλλόμενα κράτη, προκειμένου να διασφαλίζουν την πλήρη και ίση απόλαυση, από τις μεν και τα δε, όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών. Αναγνωρίζει επίσης τις δυσμενείς συνθήκες τις οποίες αντιμετωπίζουν άτομα με αναπηρία που υφίστανται πολλαπλές ή σοβαρές μορφές διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής, εθνοτικής, αυτόχθονης ή κοινωνικής καταγωγής, περιουσίας, γέννησης, ηλικίας ή άλλης κατάστασης.

(10) Οι υποχρεώσεις της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 20 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/2841 θα πρέπει επίσης να καλύπτουν τους υπηκόους τρίτων χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση της Επιτροπής που αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο περιλαμβάνει επίσης ανάλυση ειδικών μειονεκτικών καταστάσεων που προκύπτουν από διασταυρούμενες διακρίσεις, οι οποίες νοούνται ως διακρίσεις λόγω αναπηρίας σε συνδυασμό με οποιουσδήποτε άλλους λόγους που εμπίπτουν στην προστασία που παρέχεται δυνάμει των οδηγιών 79/7/ΕΟΚ ([6]), 2000/43/ΕΚ ([7]), 2000/78/ΕΚ ([8]) ή 2004/113/ΕΚ του Συμβουλίου ([9]), με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία.

([5]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1347 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας και για την τροποποίηση της οδηγίας του Συμβουλίου 2003/109/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

([6]) Οδηγία 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως (ΕΕ L 6 της 10.1.1979, σ. 24).

([7]) Οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής (ΕΕ L 180 της 19.7.2000, σ. 22).

([8]) Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16).

([9]) Οδηγία 2004/113/ΕΚ του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών (ΕΕ L 373 της 21.12.2004, σ. 37).

(11) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στη ΣΛΕΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται απ' αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

(12) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται απ' αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

(13) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η επέκταση των κανόνων, των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2024/2841 σε άτομα με αναπηρία τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε ένα κράτος μέλος και δεν είναι δικαιούχοι της οδηγίας (ΕΕ) 2024/2841, καθώς και στα πρόσωπα που συνοδεύουν ή βοηθούν τα εν λόγω άτομα, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών βοηθών τους, ή στα ζώα συνοδείας, και ως εκ τούτου επίσης η διευκόλυνση της δυνατότητάς τους να κυκλοφορούν ή να ταξιδεύουν σε άλλα κράτη μέλη, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, αλλά μπορεί απεναντίας, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης που θεσπίζει πλαίσιο κοινών κανόνων και όρων, να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Οι κανόνες, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπει η οδηγία (ΕΕ) 2024/2841 εφαρμόζονται σε υπηκόους τρίτων χωρών νόμιμα διαμένοντες σε κράτος μέλος οι οποίοι δεν είναι δικαιούχοι της εν λόγω οδηγίας και των οποίων το καθεστώς αναπηρίας ή το δικαίωμα σε ειδικές υπηρεσίες λόγω αναπηρίας, ή τα δικαιώματα σε όρους και υλικοτεχνικές διευκολύνσεις στάθμευσης που προορίζονται ειδικά για άτομα με αναπηρία, έχουν αναγνωριστεί από το κράτος μέλος κατοικίας τους, καθώς και στα πρόσωπα που συνοδεύουν ή βοηθούν τα εν λόγω άτομα, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών βοηθών, ή στα ζώα συνοδείας, όπως ορίζονται, αντίστοιχα, στο άρθρο 3, σημεία 4 και 8 της εν λόγω οδηγίας.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως «υπήκοος τρίτης χώρας» νοείται κάθε πρόσωπο που δεν είναι πολίτης της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους εφαρμοστέους κανόνες που διέπουν την κινητικότητα, σε ολόκληρη την Ένωση, υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια κρατούς μέλους.

Άρθρο 4

Τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν μέτρα για την κάλυψη ειδικών γλωσσικών αναγκών των υπηκόων τρίτων χωρών, μεταξύ άλλων μέσω γλωσσικής διευκόλυνσης, κατά περίπτωση.

Άρθρο 5

Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας καλύπτονται από το άρθρο 20 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/2841.

Άρθρο 6

1. Έως τις 5 Ιουνίου 2027, τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 5 Ιουνίου 2028.

2. Οι διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από σχετική παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 7

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 8

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Στρασβούργο, 23 Οκτωβρίου 2024.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Η Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.